

Botkyrka kommuns remissyttrande avseende Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Övergripande synpunkter

Boverket anför att det finns kritik mot de befintliga byggreglerna (BBR, Boverkets byggregler) från samhällsbyggnadsbranschen som går ut på att ”regleringen ofta uppfattas som oförutsägbar, omfattande och kostnadsdrivande” (s. 21). Vidare framgår att Boverkets slutsats är att de allmänna råden i BBR används som om de vore bindande krav, vilket medför att byggaktörer har svårt att visa att kravet är uppfyllt om andra metoder används än de som rekommenderas i BBR, vilket i sin tur leder till minskade incitament till andra alternativa lösningar och innovationer (s. 22). De allmänna råden är också för omfångsrika och bestämmelserna otydliga.

För att komma till rätta med dessa brister har därför Boverket tagit fram ett nytt författningsförslag med byggregler som ska

- bestå av färre regler,
- vara formulerade som teknik- och materialneutrala funktionskrav
- bara innehålla bindande föreskrifter – i princip inga allmänna råd
- inga hänvisningar till standarder, regler eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer (s. 23).

Botkyrka kommun är tveksam till om det som Boverket beskriver är ett problem i verkligheten och om lösningen som förespråkas verkligen är en lösning på detta problem. Samtidigt som föreskrifterna ger intrycket av avreglering är detta alltså inte syftet eftersom kraven även fortsättningsvis ska gälla i samma omfattning – även om reglernas faktiska innebörd är mycket oklar (se mer om detta nedan). Det kan därför ifrågasättas om modellen alls är ändamålsenlig.

Det är mycket svårt att utifrån kraven, såsom de är formulerade i författningsförslaget, dra några säkra slutsatser om *hur* kraven ska realiseras i den färdiga byggnaden. Risken finns att mängder av byggnader med

bristfälliga byggnader uppförs eftersom det inte finns något att kontrollera mot. Botkyrka kommun efterlyser här ett tydligare resonemang kring denna konsekvens.

På ett generellt plan instämmer dock Botkyrka kommun i att regler ska vara målstyrda och inte i allmänhet styra mot en viss teknisk lösning. Reglerna måste dock ha ett konkret innehåll där det faktiskt framgår vad kravet är, inte minst eftersom det framgår att de gällande kraven i sig inte avses ändras. Det är i många fall svårt att utläsa vad som faktiskt ska åstadkommas av byggaktören för att uppfylla kravet vilket måste sägas vara en värre egenskap än överdriven detaljreglering.

Otydlig lagstiftningsteknik

Botkyrka kommun är överens med Boverket om att regler som är målstyrda är att föredra framför regler som pekar ut en viss teknisk lösning, men detta innebär inte att detaljerna i vad som ska uppnås ska tas bort vilket är fallet i detta förslag.

I många fall är det dock tveksamt om det är ändamålsenligt att ha målstyrda regler, t.ex. om det rör sig om svårverifierbara krav. I dessa fall är det bättre att ställa krav på ett visst utförande än en viss effekt eftersom utförandet är enklare att reglera. Boverket har dock låst fast sig i en dogmatisk lagstiftningsmodell utan att närmare ta ställning till vad som ger bäst effekt i det enskilda fallet. Det framstår som att det är viktigt att regleringen uppfyller målsättningen än att målsättningen uppnås.

Detta synsätt kan exemplifieras genom följande exempel: före badet på badhuset behöver de badande vara rena för att badvattnet inte ska bli för förorenat. Badhuset kan då vilja införa en regel som kan uttryckas på två olika sätt för att uppnå resultatet:

- Duscha och tvätta dig med tvål innan du badar!
- Kroppen ska vara tillräckligt ren före bad!

Enligt Boverkets resonemang är uppmaningen att duscha inte teknikneutral eftersom målet att vara tillräckligt ren före bad även kan uppnås på andra sätt. Regeln ska därför hellre uttryckas på det neutrala sättet. Risker är såklart att ingen tvättar sig eftersom alla anser att de redan är tillräckligt rena eller att de tvättar sig på ett felaktigt sätt, men detta övervägs av friheten av att själv kunna välja metod. Men vilken regel leder till att fler tvättar sig före badet?

Poängen med detta är att det ibland är bättre att förespråka en viss metod som enligt beprövad erfarenhet leder till att målet uppnås än att peka på målet och överlåta åt envar att bedöma behovet och ta fram en egen lösning.

Mindre avvikelse

Enligt förslaget ska byggaktören avgöra om det är möjligt att göra mindre avsteg från ett krav i byggreglerna: ”Det är Boverkets bedömning att det är

byggherren som i sin projektering, på ett ansvarsfullt sätt, ska avgöra om en mindre avvikelse från en föreskrift kan tillämpas (s. 54). Sedan är det byggnadsnämndens uppgift att, inom ramen för sin tillsyn, bedöma om reglerna har tillämpats på rätt sätt.

Detta är enligt Boverket ingen förändring gentemot den nuvarande regleringen även om det i BBR framgår att det är byggnadsnämnden som i enskilda fall får medge mindre avvikelser från föreskrifterna i BBR. Enligt Botkyrka kommuns mening är denna tolkning av innebörden av bestämmelsen i BBR inte helt självklar och det allmänna rådet till bestämmelsen pekar snarare tydligt på att det är byggnadsnämnden som ska avgöra om den mindre avvikelsen är godtagbar. Detta är en motsvarighet till när byggnadsnämnden prövar om en mindre avvikelse från utformningskraven kan godtas i bygglovsprövningen.¹

Den föreslagna ordningen medför enligt kommunens bedömning tydliga tillämpningssvårigheter och medför risk för att byggnader inte kan få slutbesked om byggnadsnämndens och byggaktörens bedömning skiljer sig åt. Botkyrka kommun förespråkar i stället en ordning där det tydligt framgår att det är byggnadsnämnden som avgör om det är möjligt att göra avvikelser från de tekniska egenskapskraven, efter en avvägning mellan olika motstående intressen. Det bedöms mer ändamålsenligt att denna bedömning görs av byggnadsnämnden eftersom detta säkerställer att byggnader uppförs med liknande tekniska egenskaper.

Botkyrka kommun avstyrker förslaget i denna del.

Botkyrka rekommenderar även att terminologin *mindre avvikelse* ses över då den ligger väldigt nära tillämpningen av PBL (liten avvikelse) och ÄPBL (mindre avvikelse). Kanske kan något av begreppen *avsteg*, *undantag* eller *delvis uppfyllelse* ("välja att delvis uppfylla...").

Begreppet barn

Barn definieras som en person under 18 års ålder, se artikel 1 i lag barnkonventionen och 9 kap. 1 § föräldrabalken (1949:381). I definitionen av *utrymme där barn kan vistas* framgår att *barn* här definieras som barn i förskoleålder (d.v.s. yngre än 5-6 år). Det är inte lämpligt att använda begreppet *barn* i säkerhetssammanhang eftersom det finns en betydande skillnad mellan vilka krav som bör ställas på byggnaders utformning för en treåring jämfört med en 17-åring, även om bägge juridiskt ska betraktas som barn.

Förslaget bör omarbetas i enlighet med detta och det bör säkerställas att krav inte ställs utifrån att *barn* ska vistas i lokalerna om det inte finns

---

¹ 1 kap. 21 § Boverkets byggregler (2011:6) och allmänt råd till bestämmelsen.

säkerhetsmässiga skäl till utformning med anledning av att just *omyndiga* personer vistas i lokalerna.

Begreppet fackmässighet

I bestämmelserna om projektering, utförande och kontroll finns krav på fackmässighet i projektering och utförande, för att säkerställa att den färdiga byggnaden kan antas uppfylla kraven i författningsförslaget.

Botkyrka kommun bedömer att det är positivt att det finns ett uttalat krav på fackmässighet. Kommunen har inga synpunkter på förslaget i denna del men anser att förslaget inte har den positiva effekt som Boverket förutser. Snarare rör det sig om ett diffust krav som är svårt att tillämpa i praktiken. En mer komplicerad följdfråga är därför hur byggnadsnämnden ska kunna verifiera att en aktör besitter fackmässighet och har den kunskap som krävs. Kommunen gör till skillnad från Boverket bedömningen att det inte förstärker byggnadsnämndens mandat att begära de handlingar som krävs för att bedöma att en åtgärd utförs i enlighet med de föreskrivna kraven (s. 55).

Tydliggör vem som är ansvarig

Föreskrifterna har en mängd bestämmelser som riktar sig till en okänd mottagare, till exempel 1 kap. 11 § om att en riskbedömning ska göras. Det bör regelmässigt framgå *vem* som har ansvaret med formuleringen *byggaktören ska göra en riskbedömning*. På så vis är det tydligt vem som har vilket ansvar. Även om Botkyrka kommun inte instämmer i att det är en lämplig ordning att det är byggaktören som ska avgöra om avvikelser kan göras från kraven i föreskriften (1 kap. 3 §, se ovan) så bör bestämmelsen förtydligas till att *byggaktören kan besluta om att göra mindre avvikelser från bestämmelserna i denna föreskrift* om det är den ordning som föreslås.

Termen byggherre

Botkyrka kommun anser att begreppet *byggherre* inte bör användas då det är ett könsstereotyp begrepp som i onödan pekar ut den som bygger som just manlig. I stället kan det neutrala begreppet *byggaktör* användas utan någon förändring i sak. Botkyrka föreslår att begreppet *byggaktör* används genomgående i föreskrifterna.

Synpunkter på förslaget om nya föreskrifter

1 kap. 3 §

Botkyrka kommun anser inte att denna bestämmelse motsvarar den nu gällande regeln i 1:21 BBR. Den tolkning som Boverket här gör stöds inte

av nu gällande tillämpningsvägledning på PBL Kunskapsbanken² och heller inte av branschvägledningar. 1:21 BBR har i praktiken tillämpats så att det är byggnadsnämnden som har godkänt mindre avvikelser från kraven i byggreglerna. Detta är i enlighet med bestämmelsens ordalydelse.

Oavsett vad som ska bedömas vara nu gällande rätt så är en lämpligare ordning att det är byggnadsnämnden som avgör vad som ska tillåtas avvika från byggreglerna.

Bestämmelsen bör omformuleras till: *Byggnadsnämnden får medge att byggaktören endast delvis uppfyller bestämmelserna i denna föreskrift.* Detta säkerställer att det allmänna bibehåller sitt inflytande över byggprojekt och att byggnader uppförs i enlighet med gällande regler.

1 kap. 5 §

Barn definieras i denna bestämmelse som ”barn i förskoleåldern”. Botkyrka kommun anser att detta begrepp inte bör användas i denna betydelse då det avviker från den normala definitionen av barn, d.v.s. en omyndig person.

Att barn yngre än fem-sex år vistas i sådana utrymmen som tas upp i kommentaren utan ständig uppsikt av vuxna bör vara ovanligt (se s. 92f). Det bör vara extremt ovanligt att så små barn tillåts vistas i tvättstugor och trapphus. Det bedöms oklart exakt vilka lokaler som avses här.

1 kap. 8 §

Botkyrka kommun ifrågasätter om det någonsin kan vara uppenbart obehövt att projektera byggnader fackmässigt.

1 kap. 10 §

Det bör i föreskrifterna förtydligas vem som har skyldighet att utföra något (jfr ovan om liten avvikelse). I detta fall formuleras bestämmelsen bättre ”Vid ändring av byggnad ska byggaktören ska klarlägga”.

Denna synpunkt gäller även 1 kap. 11-16 §.

2 kap. 2 §

I kommentaren hänvisas till flera olika branschstandarder vad gäller lutning i våtutrymmen mot golvbrunn. Även om branschstandarder finns är det svårt för tillsynsmyndigheterna att ha kunskap om vilka relevanta standarder som finns och vilken standard som leder till bäst resultat. Det är därför i många

---

² <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/boverkets-byggregler/om-bbr/mindre-avvikelser-fran-bbr/>, hämtad 2023-04-27.

fall en otillräcklig lösning att hänvisa till att standarder kan ersätta detaljer i lagkrav.

2 kap. 3 §

I kommentaren framgår att om nivåkillnader inte kan undvikas ska de markeras så att nivåkillnaden kan uppfattas. Föreskriften är dock formulerad som ett krav utan möjlighet till undantag och kravet på markering finns heller inte i föreskriften. Det är därför oklart om kravet på markering i kommentaren är ett krav eller ett önskemål från Boverkets sida. Bestämmelsen bör förtydligas i detta avseende.

2 kap. 4 §

Med tanke på definitionen av ”utrymme där barn kan vistas” i 1 kap. 5 § är det oklart om detta krav kan ställas även om endast äldre barn ska vistas i ett utrymme, exempelvis en lågstadieskola. Det är enligt Botkyrka kommun lämpligt att bestämmelsen även omfattar lokaler för äldre barn.

Kommentaren tar upp aspekten om riskbedömning, men är det verkligen aktuellt med en riskbedömning enligt denna bestämmelse för utrymmen där äldre barn vistas?

2 kap. 5 §

Kommentaren tar upp ett flertal aspekter för att bedöma säkerhet vid användningen. Bestämmelsen bör förtydligas i enlighet med detta: *Trappor och ramper ska vara säkert utformade med hänsyn till exempelvis lutning, bredd, längd, och halkrisk så att personer kan förflytta sig säkert.*

2 kap. 6 §

Det är oklart hur begreppet *barn* ska förstås i bestämmelsen med hänsyn till definitionen av ”utrymme där barn kan vistas” i 1 kap. 5 §.

2 kap. 7 §

Kommentaren säger att golvnivån bör vara lika framför som bakom dörren. Detta krav finns inte i bestämmelsen.

2 kap. 11 §

Med tanke på definitionen av ”utrymme där barn kan vistas” i 1 kap. 5 § är det oklart om detta krav kan ställas även om endast äldre barn ska vistas i ett utrymme, exempelvis en lågstadieskola. Det är enligt Botkyrka kommun lämpligt att bestämmelsen även omfattar lokaler för äldre barn.

Kommentaren nämner att öppningar i intervallet 110-230 mm innebär risk för allvarliga olyckor. Med tanke på denna exakta uppgift är det märkligt att regeln inte närmare reglerar just detta. Exempelvis kan 2 st. uttryckas: *Öppningar i skyddet ska vara utformade så att barn inte kan falla igenom*

eller fastna i dem. Öppningar i skydd i utrymmen där barn vistas får inte vara i intervallet 110-230 mm.

2 kap. 12 §

Kommentaren nämner att det är viktigt att det i publika lokaler finns ledstänger på båda sidor om en trappa eller ramp. Detta krav finns inte uttalat i bestämmelsen. Det är inte självklart att kravet kan utläsas utifrån den ”avsedda användningen” av trappan, inte minst när det är byggaktören själv som ska tillämpa kravet utan inblandning av byggnadsnämnden.

2 kap. 14 §

Vad avses med begreppet *barn* här? Enligt sin ordalydelse omfattar kravet i sista meningen barn i 17-årsåldern, men sannolikt är det inte avsikten att dessa ska omfattas. I sista meningen används begreppet ”utrymme där barn vistas” vilket tar sikte på barn i förskoleåldern enligt definitionen. Bestämmelsen bör förtydligas i enlighet med detta.

2 kap. 15 §

Undantagsbestämmelsen kompletteras av flera andra undantag i de följande bestämmelserna (se kommentarer nedan). Det är oklart hur denna bestämmelse ska tillämpas om det finns flera konkurrerande undantag från kravet.

2 kap. 17 §

Bestämmelsen har ett eget undantag (”i den omfattning som krävs”) jämfört med ”portalparagrafen” i 2 kap. 15 § (”uppenbart obehövt med hänsyn till personsäkerhet”). Detta medför problem i tillämpningen och bör förtydligas.

2 kap. 18 §

Det bör övervägas att kravet på tillträdesanordningar till tak ska omfatta även andra obehöriga, och inte bara barn. Behov av fallskydd finns även för andra som kan tänkas vistas på tak och riskera skadas av fall.

2 kap. 19 §

Bestämmelsen har egna undantag (”i sådan omfattning att risken för personskador begränsas” och ”om det behövs för att säkert kunna transportera”) jämfört med ”portalparagrafen” i 2 kap. 15 § (”uppenbart obehövt med hänsyn till personsäkerhet”). Detta medför problem i tillämpningen och bör förtydligas.

2 kap. 20 §

Bestämmelsen har ett eget undantag (”i sådan omfattning som är nödvändig för personsäkerheten”) jämfört med ”portalparagrafen” i 2 kap. 15 § (”uppenbart obehövt med hänsyn till personsäkerhet”). Detta medför

problem i tillämpningen eftersom kraven är olika formulerade. Detta bör förtydligas.

2 kap. 21 §

Bestämmelsen har ett eget undantag ("i sådan omfattning som behövs för personsäkerheten") jämfört med "portalparagrafen" i 2 kap. 15 § ("uppenbart obehövt med hänsyn till personsäkerhet"). Detta medför problem i tillämpningen och bör förtydligas.

2 kap. 22 §

Bestämmelsen har ett eget undantag ("om det behövs för att arbetet ska kunna ske på ett säkert sätt") jämfört med "portalparagrafen" i 2 kap. 15 § ("uppenbart obehövt med hänsyn till personsäkerhet"). Detta medför problem i tillämpningen och bör förtydligas.

Det är oklart varför det här bedöms olämpligt att göra om måttangivelser i allmänna råd till föreskrifter, till skillnad från andra bestämmelser (jfr 2 kap. 25 §). Uttalandet i kommentaren till bestämmelsen görs som att detta vore en allmänt accepterad utsaga som inte närmare behöver motiveras. Tvärtom är det en stor fördel med lagstiftning som har detaljer än lagstiftning som är allmänt hållen.

2 kap. 24 §

Bestämmelsen är oklart formulerad och det är utifrån ordalydelsen inte klart vad som avses (fallande snö och is från tak innebär alltid en risk för personskada). Utifrån kommentaren framgår dock att det som avses är olika takutformningar som inte medför krav på skyddsanordningar eftersom det inte är fråga om risk för fallande snö och is. Det rekommenderas att bestämmelsen formuleras med ett undantag från huvudregeln som i andra föreslagna bestämmelser.

2 kap. 25 §

Det är oklart varför just denna nivå ska bestämmas till ett exakt mått ("2,00 meter") när att det i många andra fall anges som olämpligt att detaljreglera. I t.ex. den föreslagna bestämmelsen om rumshöjd framgår att "[r]umshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa och vara anpassad till rummets avsedda användning".³

Botkyrka kommun är dock positiv till att kravet här är detaljerat vilket kommer att underlätta vid tillsynen.

---

³ 5 kap. 1 § i Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall.

2 kap. 26 §

Kravet i bestämmelsen är otydligt formulerat. Är inte markering av utskjutande byggnadsdelar ett sätt att utforma byggnader och andra fasta anordningar? Det är därför oklart hur den sista meningen i bestämmelsen ska tillämpas.

2 kap. 27 §

Även om EU-kraven vad gäller motordrivna portar finns i annan lagstiftning (AFS 2008:3) enligt vad som framgår i kommentaren är det oklart varför inte Boverket föreslår motsvarande krav in sina föreskrifter. Boverkets byggregler syftar ju till att nybyggda lokaler uppfyller gällande krav vad gäller utformning och tekniska egenskapskrav på byggnader.

2 kap. 29 §

Kravet i 2 kap. 8 § gällande markering av nivåskillnader på trappor bedöms tydligare formulerade och bättre ta hänsyn till behoven hos personer med nedsatt synförmåga: ”markeringarna ska vara kontrasterande mot omgivande ytor och utformade så att personer med nedsatt syn kan uppfatta nivåskillnaderna”. Det rekommenderas att kravet på markering av glas i denna bestämmelse formuleras i enlighet med detta.

2 kap. 30 §

Bestämmelsen är otydligt formulerad. Kommentaren anger att andra stycket förtydligar kravet i första stycket, men kraven är delvis olika formulerade (”finns risk” mot ”finns särskild risk”) vilket innebär tillämpnings-svårigheter. Bestämmelsen bör förtydligas i enlighet med detta.

2 kap. 31 §

Bestämmelsen är otydligt formulerad. Bestämmelsen tillämpas om det finns risk för skärskador enligt första stycket, men endast om kriterierna i andra stycket är uppfyllda. Dock ska kravet gälla om det finns särskild risk för skärskador med hänsyn till glasets placering enligt tredje stycket.

Bestämmelsen bör förtydligas för att underlätta den praktiska tillämpningen.

2 kap. 33 §

Vid lägre temperatur än 50 °C finns risk för tillväxt av mikroorganismer i varmvattnet. Bestämmelsen om att en temperatur på 38 °C i fall där det finns risk för skällning är tillåten, innebär risk för tillväxt av mikroorganismer. Det framgår inte i bestämmelsen hur detta ska bedömas. I Boverkets föreslagna föreskrifter för hygien, hälsa och miljö framgår att installationer för tappvarmvatten ska vara utformade så att en

vattentemperatur på lägst 50 °C kan uppnås vid tappstället.⁴ Hur dessa motstridiga krav ska tillämpas framgår inte.

Vidare framgår inte i vilken del av varmvattensystemet som temperaturen ska vara 38 °C. Är det efter tappstället, precis som kravet på 60 °C?

Bestämmelsen bör förtydligas i enlighet med detta och konsekvenserna av att ha en lägre vattentemperatur i delar av varmvattensystemet tydligare belysas.

2 kap. 34 §

Finns några hälsorisker förknippade med att värma upp vatten på detta sätt? Frågan tas inte upp i Boverkets föreslagna föreskrifter för hygien, hälsa och miljö som inte heller ställer krav på att tappvarmvatten uppfyller kvalitetskraven för dricksvatten.⁵

2 kap. 35 §

Det bedöms positivt att det förtydligas hur kök ska utformas för att begränsa risk för skållning. Bestämmelsen är dock delvis otydlig och det bör förtydligas att kravet avser att utslagsvasken ska placeras på ett sätt som gör att grytor kan flyttas från spis utan risk för personskada.

2 kap. 36 §

Risken för inlåsning kan finnas även i andra utrymmen än hygienutrymmen, t.ex. omklädningsrum. Regeln bör därför hellre uttryckas som ett krav för utrymmen som kan låsas inifrån, vilket träffar samtliga utrymmen där detta krav är relevant.

Det är oklart varför en bastu till skillnad från andra utrymmen måste kunna utrymmas snabbt och det framgår heller inte i kommentaren. Snarare bör krav ställas på att det ska vara *enkelt* att utrymma sådana utrymmen. Finns andra utrymmen där detta krav också bör ställas?

Bestämmelsen bör omformuleras i enlighet med detta.

2 kap. 37 §

Botkyrka kommun anser att skyltning och information i många fall är ett bra sätt att förebygga risker. Till exempel kan informationen riktas till den som bedriver verksamhet i utrymmen där det finns risk för att gaser sprids,

---

⁴ 8 kap. 7 § i Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall.

⁵ Jfr 8 kap. 4 § i Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall.

exempelvis från ett garage. I det fallet omhändertas risken. Vidare går det inte att utläsa att kravet på skyltning i garage inte längre ingår i bestämmelsen eftersom det mycket väl kan vara en "betryggande åtgärd" i ett enskilt fall.

Bestämmelsen bör förtydligas i enlighet med detta.

2 kap. 38 §

Vad innebär tillräcklig täthet? I kommentaren anges att förbränningsgaserna "helt och hållet" ska avledas vilket bör betyda att kravet innebär sådan täthet att gaser inte kan tränga igenom. Kravet i denna del bör därför förtydligas i enlighet med detta.

3 kap. 1 §

Enligt punkt 4 kan det vid ändring av byggnader göras generella avsteg från minimikraven i byggreglerna om det bara blir försumbart bättre om kraven uppfylls. Enligt punkt 6 är "tekniska skäl" tillräckligt. Med tanke på att det rör sig om minimiregler så bör möjligheterna till avsteg inte formuleras så här generöst. Att kunna hänvisa till tekniska skäl i kombination med att det bara blir försumbart bättre torde vara ett sätt att väldigt enkelt komma undan kraven i föreskriften vid ändring av byggnader.

I kommentaren framgår att anpassningsutrymmet aldrig får bli så stort att anpassningen leder till att det blir möjligt att ingripa med stöd av lagen om skydd mot olyckor. Detta framgår dock inte av bestämmelsens ordalydelse. Snarare är det mycket möjligt att de föreslagna reglerna får just till följd att nya byggnader uppförs som inte uppfyller kraven i annan lagstiftning just för att reglerna är så diffusa och otydliga vad gäller vilka krav som ska uppfyllas.

Boverket skriver vidare att "Antalet olika tänkbara ändringssituationer kan anses vara oändligt. För att skapa ett utrymme att fatta rimliga och välavvägda beslut i alla dessa olika situationer, så behövs det ett relativt stort bedömningsutrymme. stora bedömningsutrymmet skapar förutsättningar för väl avvägda beslut, samtidigt som reglerna kommer att uppfattas som mer otydliga och svårförutsägbara". Botkyrka kommun ser inte hur Boverket kommer till slutsatsen att ett stort bedömningsutrymme skapar utrymme för väl avvägda beslut. Snarare riskerar de otydliga kraven, liksom de frikostiga möjligheterna till undantag från kraven, att de otydliga och svårförutsägbara reglerna kommer medföra ökade transaktionskostnader och risk för att olämpliga byggnader uppförs. Det här är en befogad farhåga som Boverket inte tycks ta på allvar, vilket är uppseendeväckande.

3 kap. 2 §

I kommentaren sägs att det endast får ske en försämring av byggnadens tekniska egenskaper med avseende på säkerhet vid användning om det finns särskilda skäl för detta. Själva bestämmelsen är inte formulerad på det sättet, utan enligt ordalydelsen är det tillräckligt att hänvisa till tillgänglighetskrav eller kulturvärden (punkt 2). Ingenting av detta är att beskriva som undantagsfall utan någonting som regelmässigt kan behöva beaktas. Detta innebär att byggnader med goda säkerhetsegenskaper regelmässigt kan komma att försämrats. Är detta en lämplig och önskvärd utveckling?

Försumbar ska enligt kommentaren definieras som risk för inte mer än marginell påverkan. Att definiera ett abstrakt begrepp med ett annat abstrakt begrepp gör inte begreppet tydligare. I t.ex. vissa krav (se 2 kap. 25 §) är kravet mycket detaljerat, vilket innebär att ett en försämring i små exakta mått kan få en stor praktisk betydelse. Det är inte klart hur denna situation ska hanteras i de föreslagna föreskrifterna.

3 kap. 4 §

Enligt en normal läsning av punktlistan ska samtliga förutsättningar vara uppfyllda för att kravet på varsamhet ska bedömas uppfyllt.⁶ Enligt kommentaren är det dock tillräckligt att endast vissa av kriterierna uppfylls. Bestämmelsen bör förtydligas om detta är det avsedda syftet med bestämmelsen.

Enligt Botkyrka kommuns mening är det dock en lämplig ordning att en bedömning om varsamhetskravet uppfylls tar hänsyn till samtliga de uppräknade aspekterna.

3 kap. 5 §

Innebär bestämmelsen att en värdefull byggnads fönster kan bytas ut till moderna fönster om detta krävs för att hantera höga bullernivåer inomhus (ett tekniskt egenskapskrav) eller för att bättre hålla värmen inomhus (tekniskt egenskapskrav och upprätthållande av funktionen hos ett tekniskt system)? Krävs det i sådant fall ingen bedömning om vad som är rimligt att kräva vad gäller utformning?

Bestämmelsen ger ingen vägledning i hur avvägningen mellan olika motstående intressen ska göras. Som antydde ovan medför bestämmelsen att förvanskningsskyddet riskerar att urholkas om det är tillräckligt att hänvisa till ett tekniskt egenskapskrav behöver tillgodoses. Bestämmelsen i sin nuvarande utformning är otydlig och kan riskera att leda till att kulturvärden påtagligt och oåterkalleligt skadas.

---

⁶ Uppräkningen avslutas med *samt*.

